

Agata Bury

Akademia Świętokrzyska w Piotrkowie Trybunalskim

WPLYW ZMIAN W SYSTEMIE DOCHODÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA BUDŻET POWIATU GRODZKIEGO NA PRZYKŁADZIE MIASTA ŁODZI

1. Wstęp

System dochodów jednostek samorządu terytorialnego w ciągu 15 lat jego istnienia podlegał ciągłemu doskonaleniu. Podstawowe elementy konstrukcji systemu dochodów, wprowadzone ustawą o dochodach gmin z 1990 r. oraz ustawą Prawo budżetowe z 1991 r.¹ właściwie pozostały nie zmienione. Konstytucja z 1997 r. jednoznacznie określiła trzy główne grupy środków zasilających budżety lokalne: dochody własne, dotacje celowe, subwencja ogólna.

Jednak szczegółowe przepisy dotyczące źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego podlegały przeobrażeniom. Najważniejsze z nich dotyczyły:

- określenia podatków, w których udział miały gminy,
- wielkości udziałów gmin w podatkach państwowych,
- zasad przyznawania kwot subwencji ogólnej,
- ograniczenia zakresu podatku od środków transportowych,
- wprowadzenia nowego podatku od czynności cywilnoprawnych.

Ostatnie nowe regulacje w systemie dochodów samorządowych wprowadziła ustawa z listopada 2003 r.² Do najistotniejszych zmian należą:

¹ Ustawa z dnia 14 grudnia 1990 r. o dochodach gmin i zasadach ich subwencjonowania w 1991 r. oraz o zmianie ustawy o samorządzie terytorialnym, DzU z 1990 r. nr 89, poz. 518, Ustawa z dnia 5 stycznia 1991 r. Prawo budżetowe, DzU z 1991 r. nr 4, poz. 18.

² Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, DzU z 2003 r. nr 203, poz. 1966.

- radykalne zwiększenie udziałów jednostek samorządu terytorialnego w podatkach państwowych,
- nowe zasady przyznawania subwencji ogólnej,
- wyróżnienie nowego źródła dochodów w postaci 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Niniejszy artykuł ma za zadanie zbadać wpływ powyższych uregulowań na budżet miasta Łodzi, które pod względem administracyjnym jest miastem na prawach powiatu i jako takie powinno odczuć wprowadzone zmiany podwójnie.

2. Zmiany w systemie dochodów

Dochody miasta Łodzi w 2003 r. wyniosły prawie 1514 mln zł, na co złożyło się niecałe 1150 mln zł z części gminnej oraz 364 mln zł z części powiatowej. W 2004 r. dochody z części powiatowej były większe o ponad 8%, a z części gminnej – o ponad 12%, co w sumie dało ponad 11-procentowy wzrost dochodów miasta do kwoty ponad 1687 mln zł (tab. 1).

Tabela 1. Poziom i dynamika dochodów miasta Łodzi w latach 2003 i 2004

Wyszczególnienie	Dochody ogółem (w tys. zł)		Wzrost dochodów	
	2003	2004	w zł	w %
Ogółem	1 513 986,3	1 687 221,3	173 235,0	11,4
z tego – część gminna	1 149 651,8	1 292 533,5	142 881,7	12,4
– część powiatowa	364 334,6	394 687,8	30 353,2	8,3

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu miasta Łodzi za lata 2003 i 2004.

Na tak duży wzrost ogólnej kwoty dochodów złożyły się dodatnie zmiany kwot poszczególnych źródeł dochodów, z czego największe znaczenie miały:

- udział w podatku dochodowym od osób fizycznych – 145,2 mln zł,
- udział w podatku dochodowym od osób prawnych – 16,7 mln zł,
- bezzwrotne środki finansowe ze źródeł zagranicznych – 19,2 mln zł,
- podatek od nieruchomości – 14,5 mln zł,
- dochody z majątku – 11,9 mln zł,
- wpływy z opłat za korzystanie z transportu zbiorowego – 10,3 mln zł,
- wpływy z opłat wynikających z wykonywania zadań własnych na podstawie

Prawa o ruchu drogowym – 6 mln zł,

- udział w dochodach uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa – 5,5 mln zł,
- opłata skarbową – 2,6 mln zł,
- dotacja z PFRON – 2,2 mln zł,
- dzierżawa środków trwałych przez MPK sp. z o.o. – 1,9 mln zł.

Nie bez znaczenia dla ogólnej kwoty dochodów budżetowych były też ujemne zmiany kwot w poszczególnych pozycjach, z których najważniejsze to:

- subwencja ogólna – prawie 60 mln zł,
- podatek od czynności cywilnoprawnych – ponad 2 mln zł (tab. 2)

Wzrost wpływów z udziałów w podatkach dochodowych odzwierciedlił się w strukturze dochodów.

Podatek dochodowy od osób fizycznych w 2004 r. stanowił już prawie 24% (jedną czwartą) ogółu dochodów, gdy poprzednio niecałe 17%. Udział wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych zwiększył się prawie dwukrotnie, choć są to dużo mniejsze sumy, z 1 do 2% dochodów ogółem. Bezzwrotne środki finansowe ze źródeł zagranicznych w 2004 r. stanowiły ponad 1%, podczas gdy rok wcześniej mniej niż 0,05%.

Tabela 2. Dochody budżetu miasta Łodzi w latach 2003 i 2004

Wyszczególnienie	2003	2004
	w tys. zł	
1	2	3
Wpływy z podatków	262 521,6	274 306,7
z tego: podatek od nieruchomości	222 173,4	236 655,0
podatek od środków transportowych	6 809,8	6 534,5
podatek od posiadania psów	1 123,2	522,0
podatek rolny	547,1	560,8
podatek leśny	28,9	22,3
karta podatkowa	5 473,5	4 735,0
podatek od spadków i darowizn	5 472,3	6 601,3
podatek od czynności cywilnoprawnych	20 893,4	18 675,6
Wpływy z ważniejszych opłat	172 610,5	189 902,5
z tego: opłata targowa	8 389,6	8 527,6
opłata administracyjna	54,3	6,1
opłata skarbową	10 765,7	13 328,3
opłata eksploatacyjna	244,6	147,2
opłata za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	8 123,9	8 786,9
opłata stała	1 164,0	1 554,5
opłata restrukturyzacyjna	2 174,0	382,7
opłaty za korzystanie z transportu zbiorowego	130 128,9	140 447,2
opłaty – Prawo o ruchu drogowym	9 402,7	15 361,7
opłaty – Ustawa o transporcie drogowym	836,6	443,6
opłaty za korzystanie z przystanków autobusowych	504,4	201,5
opłaty za czynności egzekucyjne	821,8	715,2
Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	252 854,9	398 087,8
Udziały w podatku dochodowym od osób prawnych	17 184,0	33 882,7
Udziały w dochodach budżetu państwa	883,3	6 342,1
Dochody z majątku	123 346,0	135 208,6
Inne dochody własne	37 728,6	42 025,4
w tym: wpływy za reklamy	861,4	615,9
dochody Biura Zamiany Mieszkań	534,1	427,5

1	2	3
dochody Domów Dziennego Pobytu	1 028,0	1 080,8
dochody Domów Pomocy Społecznej	10 987,6	10 486,4
dochody Miejskiego Ogrodu Zoologicznego	1 125,2	982,1
dochody Miejs. Ośrodka Dokumentacji Geodez. i Kartograf.	1 147,4	1 472,6
dochody Miejskiego Zespołu Żłobków	2 080,6	2 121,5
dochody Straży Miejskiej	791,6	768,6
dzierżawa środków trwałych przez MPK sp. z o.o.	623,0	2 492,0
odsetki od środków na rachunkach bankowych	708,4	965,3
odpłatność za usługi opiekuńcze	2 016,6	2 052,8
odsetki od spłat ratalnych, wpłat, sankcyjne*	5 070,4	4 526,7
dotacja ze środków PFRON**	2 590,0	4 814,0
Subwencja ogólna	418 458,7	359 382,1
Dotacje celowe z budżetu państwa	222 441,2	225 169,8
Dotacje od jednostek samorządu terytorialnego	920,9	1 695,8
Pozostałe dotacje	5 018,4	2 008,8
Środki finansowe pochodzące ze źródeł zagranicznych	18,3	19 208,9

* – Odsetki od spłat ratalnych z tytułu wykupu lokali mieszkalnych i budynków, odsetki od wpłat dokonanych po terminie, odsetki sankcyjne od należności podatkowych.

** – Dotacja ze środków PFRON na zrekompensowanie utraconych dochodów z tytułu zwolnień z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego oraz od czynności cywilnoprawnych

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu miasta Łodzi za lata 2003 i 2004.

Jednocześnie zmalał udział subwencji ogólnej z prawie 28% do niewiele ponad 21% oraz udział dotacji celowych z budżetu państwa: z prawie 15 do 13%. Wpływy z podatku od nieruchomości nominalnie wzrosły, jednak w mniejszym stopniu niż dochody ogółem, stąd ich udział w dochodach ogółem zmniejszył się z 14,7 do 14,0% (tab. 3).

Tabela 3. Struktura dochodów budżetu miasta Łodzi w latach 2003 i 2004

Wyszczególnienie	2003	2004
	w %	
1	2	3
Wpływy z podatków	17,3	16,3
z tego: podatek od nieruchomości	14,7	14,0
podatek od środków transportowych	0,4	0,4
podatek od posiadania psów	0,1	0,0
podatek rolny	0,0	0,0
podatek leśny	0,0	0,0
karta podatkowa	0,4	0,3
podatek od spadków i darowizn	0,4	0,4
podatek od czynności cywilnoprawnych	1,4	1,1
Wpływy z ważniejszych opłat	11,4	11,3
w tym: opłata targowa	0,6	0,5
opłata skarbową	0,7	0,8
opłata za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	0,5	0,5
opłaty za korzystanie z transportu zbiorowego	8,6	8,3

1	2	3
opłaty – Prawo o ruchu drogowym*	0,6	0,9
Udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	16,7	23,6
Udziały w podatku dochodowym od osób prawnych	1,1	2,0
Udziały w dochodach budżetu państwa	0,1	0,4
Dochody z majątku	8,1	8,0
Inne dochody własne	2,4	2,5
Subwencja ogólna	27,6	21,3
Dotacje celowe z budżetu państwa	14,7	13,3
Dotacje od jednostek samorządu terytorialnego	0,1	0,1
Pozostałe dotacje	0,3	0,1
Środki finansowe pochodzące ze źródeł zagranicznych	0,0	1,1

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu miasta Łodzi za lata 2003 i 2004.

3. Spadek wpływów z subwencji

W 2003 r. subwencja ogólna dla gmin składała się z części oświatowej, podstawowej i rekompensującej, i wszystkie gminy (choć w różnym stopniu) korzystały z tych trzech części. Od 2004 r. część podstawowa i rekompensująca zostały zastąpione częściami: wyrównawczą i równoważącą. Inną nazwą części subwencji oznaczała też zmiany zasad w ich otrzymywaniu. Aby otrzymać kwotę podstawową części wyrównawczej, gmina musi znajdować się w niekorzystnej sytuacji finansowej, tzn. wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy musi być mniejszy od 92% wskaźnika dochodów podatkowych obliczonego dla wszystkich gmin. Kwotę uzupełniającą części wyrównawczej natomiast uzależnia się od gęstości zaludnienia w gminie. Gmina może otrzymać tę kwotę, jeśli gęstość zaludnienia w gminie jest mniejsza od średniej gęstości zaludnienia w kraju i jednocześnie wymieniony wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca gminy jest mniejszy od 150% wskaźnika dochodów podatkowych obliczonego dla wszystkich gmin. O podziale części równoważącej natomiast decyduje minister finansów, uwzględniając sytuację finansową gmin, a w szczególności wysokość wydatków na zadania z zakresu pomocy społecznej, w tym wydatki związane z wypłatą dodatków mieszkaniowych.

Miasto Łódź w 2004 r. nie otrzymało żadnej z tych dwóch części subwencji ogólnej dla gmin (tab. 4) Do budżetu wpłynęły jedynie rozliczenia z części rekompensującej za poprzedni rok w wysokości 1,1 mln zł oraz 1,7 mln zł ze środków rezerwy subwencji ogólnej. Zmiany te spowodowały zmniejszenie dochodów z tytułu subwencji w porównaniu z rokiem 2003 o prawie 30 mln zł. Łódź otrzymała jedynie część oświatową subwencji ogólnej, w wysokości niewiele mniejszej niż w roku poprzednim.

Subwencja ogólna dla powiatów w 2003 r. składała się z części oświatowej, wyrównawczej i drogowej. Podobnie jak w przypadku gmin, korzystały z nich wszystkie powiaty. W 2004 r. wprowadzono nowe nazwy części i nowe zasady przyznawania subwencji. Kwota podstawowa części wyrównawczej przysługuje powiatowi, w

którym wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca powiatu jest mniejszy od wskaźnika dochodów podatkowych dla wszystkich powiatów. Kwotę uzupełniającą otrzymuje powiat, w którym wskaźnik bezrobocia (relacja stopy bezrobocia w powiecie do stopy bezrobocia w kraju) jest większy od 1,10. O podziale części równoważonej, tak jak w przypadku gmin, decyduje minister finansów, uwzględniając sytuację finansową powiatów, a w szczególności wysokość wydatków na zadania z zakresu pomocy społecznej oraz zróżnicowanie sieci dróg powiatowych.

Tabela 4. Dochody miasta Łodzi z tytułu subwencji ogólnej w latach 2003 i 2004

Wyszczególnienie	2003	2004
	w tys. zł	
Subwencja ogólna	418 458,7	359 382,1
gmina	210 875,8	180 126,5
część oświatowa	178 119,8	177 300,0
część podstawowa	609,9	×
część rekompensująca	32 146,2	1 115,1
uzupełnienie z rezerwy subwencji	–	1 711,4
część wyrównawcza	×	–
część równoważąca	×	–
powiat	207 582,9	179 255,6
część oświatowa	163 090,0	173 023,5
część wyrównawcza	6 685,5	–
część drogowa	37 807,5	×
uzupełnienie z rezerwy subwencji	–	6 232,1
część równoważąca	×	–

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu miasta Łodzi za lata 2003 i 2004.

Łódź w 2004 r. nie otrzymała żadnej z tych dwóch części subwencji ogólnej dla powiatu. Do budżetu wpłynęły jedynie środki z rezerwy subwencji ogólnej w wysokości 6,2 mln zł. Te zmiany spowodowały zmniejszenie dochodów z tytułu subwencji w porównaniu z rokiem 2003 o kolejne ponad 38 mln zł. Miasto znów otrzymało jedynie część oświatową, w wysokości o prawie 10 mln większej niż w roku poprzednim.

W ogólnej kwocie dochodów budżetu udział subwencji zmniejszył się z 27,6 do 21,3, na co złożyły się spadki każdej z dwóch części (powiatowej i gminnej) z niecałych 14 do niecałych 11% (tab. 5). W strukturze subwencji ogólnej nieznacznie większą część zajmuje część gminna, a dokładnie część oświatowa należąca gminie: 43-49%. Część oświatowa należąca powiatowi to 39-48% ogólnej kwoty subwencji (w sumie nastąpił wzrost z 82 do 97%).

Tabela 5. Struktura subwencji ogólnej i jej udział w dochodach miasta Łodzi w latach 2003 i 2004

2003	2004	Wyszczególnienie	2003	2004
w % dochodów ogółem			w % subwencji	
27,6	21,3	Subwencja ogólna	100,0	100,0
13,9	10,7	gmina	50,4	50,1
11,8	10,5	część oświatowa	42,6	49,3
0,0	×	część podstawowa	0,1	×
2,1	0,1	część rekompensująca	7,6	0,3
–	0,1	uzupełnienie z rezerwy subwencji	–	0,5
×	–	część wyrównawcza	×	–
×	–	część równoważąca	×	–
13,7	10,6	powiat	49,6	49,9
10,8	10,2	część oświatowa	39,0	48,1
0,4	–	część wyrównawcza	1,6	–
2,4	×	część drogowa	9,0	×
–	0,4	uzupełnienie z rezerwy subwencji	–	1,7
×	–	część równoważąca	×	–

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu miasta Łodzi za lata 2003 i 2004.

4. Wzrost udziałów w podatkach państwowych

W 2003 r. każda gmina miała 5-procentowy udział w podatku dochodowym od osób prawnych mających siedzibę na terenie gminy. Z tego tytułu do budżetu miasta Łodzi wpłynęło 17,2 mln zł. Zgodnie z nową ustawą, od 2004 r. udział gmin w tym podatku wynosi 6,71%. W przypadku Łodzi oznaczało to wzrost tej pozycji dochodów o ponad 60%, do kwoty 27,7 mln zł.

Ponadto, od 2004 r. również powiat otrzymuje udział w podatku dochodowym od osób prawnych w wysokości 1,40%, co dało wpływy do budżetu miasta w wysokości 6,2 mln zł.

W sumie dochody z tytułu udziału miasta Łodzi w podatku dochodowym od osób prawnych w 2004 r. były wyższe od dochodów z roku poprzedniego prawie dwukrotnie i wyniosły 33,9 mln zł (tab. 6).

Tabela 6. Dochody miasta Łodzi z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych w latach 2003 i 2004

Wyszczególnienie	2003	2004	2003	2004
	w tys. zł		w % dochodów ogółem	
Ogółem	17 184,0	33 882,7	1,1	2,0
gmina	17 184,0	27 675,4	1,1	1,6
powiat	–	6 207,3	–	0,4

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu miasta Łodzi za lata 2003 i 2004.

Udział gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych w 2003 r. wynosił 27,6%³. Wpływy do do budżetu miasta Łodzi z tego tytułu wyniosły 244 mln zł. Natomiast udział powiatów w omawianym podatku był równy 1%, co oznaczało 8,8 mln zł wpływów do budżetu miasta (tab. 7).

Tabela 7. Dochody miasta Łodzi z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych w latach 2003 i 2004

Wyszczególnienie	2003	2004	2003	2004
	w tys. zł		w % dochodów ogółem	
Ogółem	252 854,9	398 087,8	16,7	23,6
gmina	244 013,8	322 149,9	16,1	19,1
powiat	8 841,1	75 937,9	0,6	4,5

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu miasta Łodzi za lata 2003 i 2004.

Ustawą z 2003 r. zwiększono udziały gminy i powiatu w podatku dochodowym od osób fizycznych. Aktualnie udział gmin oblicza się, mnożąc 39,34% przez określony w ustawie wskaźnik, uzależniony od liczby osób przyjętych do domów pomocy społecznej w danej gminie. Wyjątek stanowił 2004 r., dla którego udział, jednakowy dla wszystkich gmin, został podany w ustawie i wyniósł 35,72%. Taki udział dla budżetu miasta Łodzi oznaczał wpływy w wysokości 322,1 mln zł, a więc o prawie 30% wyższe niż w roku poprzednim.

Udział powiatów w podatku dochodowym od osób fizycznych ustalono w wysokości 10,25%, przy czym znów wyjątkiem był rok 2004, kiedy wynosił on 8,42%. Tak radykalne zwiększenie udziałów powiatów w tym podatku spowodowało ponad 8-krotny wzrost wpływów do budżetu miasta, do kwoty 75,9 mln zł.

To właśnie wzrost części powiatowej jest przyczyną tak dużej zmiany w strukturze dochodów ogółem, gdzie wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych zwiększyły swój udział z 16,7 do 23,6%.

5. Udziały w dochodach budżetu państwa

W 2003 r. powiat otrzymywał wpływy z tytułu 5% udziału w dochodach budżetu państwa, zgodnie z przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami i innych ustaw. Pozycja ta nie była wyróżniona w katalogu dochodów powiatów, ale należała do grupy „pozostałych dochodów”.

³ Z wyjątkiem tzw. gmin górniczych, które miały udział w wysokości 32,6%.

Od 2004 r. ten rodzaj dochodu jest wyodrębniony w katalogu dochodów nie tylko powiatów, lecz także gmin, jako 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Tabela 8. Dochody miasta Łodzi z tytułu udziałów w dochodach budżetu państwa w latach 2003 i 2004

Wyszczególnienie	2003	2004	2003	2004
	w tys. zł		w % dochodów ogółem	
Ogółem	883,3	6 342,1	0,1	0,4
gmina	x	153,3	–	0,0
powiat	883,3	6 188,8	0,1	0,4

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu miasta Łodzi za lata 2003 i 2004.

Dochody miasta Łodzi z tego tytułu w 2003 r. wyniosły 0,9 mln zł. W 2004 r. wpływy z części powiatowej wzrosły siedmiokrotnie do kwoty 6,2 mln zł, natomiast gmina uzyskała niecałe 0,2 mln zł.

6. Wnioski

Z powyższej analizy wynika, że wprowadzone zmiany w systemie dochodów jednostek samorządu terytorialnego miały bezpośrednie przełożenie na strukturę dochodów miasta Łodzi.

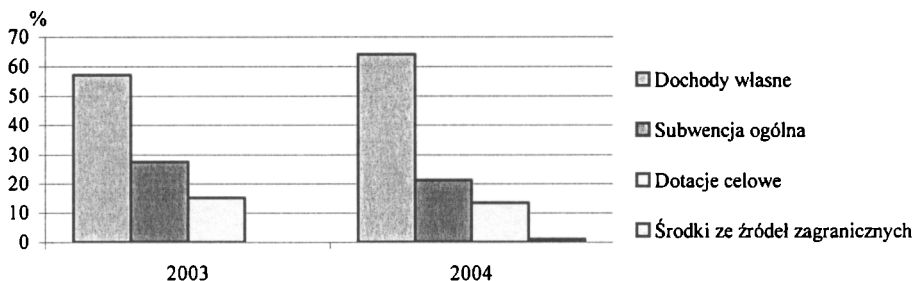
Zwiększenie udziałów gmin i powiatów w podatku dochodowym od osób fizycznych, powiększenie udziału gmin w podatku dochodowym od osób prawnych oraz wprowadzenie udziałów w tym podatku dla powiatów spowodowało, że wpływy do budżetu z tego tytułu wzrosły z 17,8 do 25,6% ogółu dochodów.

Również dodatnie efekty (choć nie tak spektakularne) dla strony dochodowej budżetu spowodowało wyróżnienie nowego źródła dochodów w postaci 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa.

Dzięki tym zmianom udział dochodów własnych w budżecie miasta Łodzi zwiększył się z 57,3 do 64,1%.

Nowy system przyznawania subwencji natomiast ograniczył dostęp miasta do tych środków. Łódź otrzymała w zasadzie tylko część oświatową subwencji, w wyniku czego wpływy do budżetu z tego tytułu zmniejszyły się o 14%, a udział subwencji w dochodach ogółem spadł z 27,6 do 21,3% (rys. 1).

Reasumując, zwiększenie dochodów własnych samorządu kosztem transferów z budżetu państwa (udział dotacji też nieznacznie się zmniejszył) jest pozytywnym efektem przeprowadzonej reformy.

Rys. 1. Struktura dochodów budżetu miasta Łodzi w latach 2003 i 2004

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu miasta Łodzi za lata 2003 i 2004.

Dla pełnej satysfakcji brakuje jeszcze zmian w *stricto* własnych dochodach. Rozważając kwestię definicji dochodów własnych, można sformułować zarzut, że omawiana ustawa jedynie zmieniła nazwę części przekazywanych transferów z subwencji na udziały w podatkach państwowych⁴.

THE INFLUENCE OF CHANGES IN A LOCAL SELF-GOVERNMENT REVENUE SYSTEM ON THE BUDGET OF CITY WITH LOCAL GOVERNMENT ADMINISTRATION STATUS ON THE EXAMPLE OF ŁÓDŹ

Summary

The new act about finance of local self-government has obliged one year only. There are some new elements in governmental revenue system, for instance a new construction of general subsidy, new shares in the state budget taxes, and a new kind of revenue – like a “percentage” for executing of government administration tasks.

Łódź is the second biggest city in Poland. The revenues are about 1.7 mld zł. The discussed act has not changed total revenues, but it has changed the structure. General subsidy was the main revenue of budget in 2003. Right now it has shares in state budget taxes.

⁴ Ustawodawca jednoznacznie zalicza tę grupę dochodów do dochodów własnych. Jednak w literaturze przedmiotu zdania na ten temat są podzielone.